

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7501013>

Каменщук Т.Д

*Український науково-методичний центр практичної психології
і соціальної роботи Національної академії педагогічних наук України,
м. Київ*

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ З НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

MAIN ASPECTS OF THE CONTENT OF THE COURSE FROM THE REGULATORY AND LEGAL PRINCIPLES OF THE IMPLEMENTATION OF INCLUSIVE EDUCATION

Представлена освітньо-професійна навчальна дисципліна «Нормативно-правові та організаційні засади роботи психолога та асистента вчителя», що включена до програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія і спрямована на професійну підготовку бакалаврів з психології, включає в себе загальнонаукові, гуманітарні, соціальні та психологічні структурно змістовні компоненти. В ній розкрито особливості засвоєння студентами теоретичних і практичних знань, окреслено коло завдань їхньої професійної діяльності.

Ключові слова: *нормативно-правові документи, практичний психолог, асистент вчителя, інклюзивне навчання.*

Навчальна дисципліна «Нормативно-правові та організаційні засади роботи психолога та асистента вчителя» покликана сформувати теоретичне підґрунтя для засвоєння знань про професійну діяльність фахівця психологічної служби системи освіти та асистента вчителя у студентів за спеціальністю 053 «Психологія».

Розроблена навчальна програма вдало поєднує у собі теоретичні і практичні компоненти та спрямована таким чином, щоб відображати процес підготовки бакалавра психології в єдиному комплексі засвоєння наукових теоретичних знань та практичних навичок. Програма спрямована на формування здатності бакалавра психології вирішувати практичні завдання, які входять до кола професійної діяльності психолога у різних суспільних сферах і установах.

На сучасному етапі ідея інклюзії набула адекватних обрисів і перетворилася на основоположну категорію дидактики. Тому, метою вивчення навчальної дисципліни є підвищення професійної компетентності студентів щодо нормативно-правових та організаційно-методичних засад у роботі психолога та асистента вчителя в умовах інклюзивного навчання.

Серед основних завдань автором визначено сформувати професійний світогляд і наукові уявлення про сутність інклюзивної освіти на основі аналізу нормативно-правових актів; сформувати уявлення про загальні

тенденції розвитку інклюзивної освіти у світі та в Україні; сформувати практичні навички і уміння визначати оптимальні структурно-організаційні форми здійснення професійної діяльності психолога та асистента вчителя у навчальних закладах з інклюзивною формою навчання; виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності; сформувати у студентів готовність до застосування отриманих теоретичних знань та практичних навичок у власній професійній діяльності, а також наукових дослідженнях.

Навчальна дисципліна «Нормативно-правові та організаційні засади роботи психолога та асистента вчителя» є складовою комплексу навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

Дисципліна складається з 2-х модулів. У першому модулі розкрито основні принципи міжнародного законодавства щодо забезпечення права на освіту дітей з інвалідністю. Другий модуль включає особливості нормативно-правового забезпечення діяльності психолога та асистента вчителя. До нього входять теми з представлення ієрархічної системи побудови нормативної бази. Акценти зроблено на організаційно-педагогічних умовах роботи психолога в системі освіти, а саме на плануванні діяльності практичного психолога, подано основні форми роботи та відповідні нормативи часу. У програмі передбачено тему із розкриттям умов та принципів реалізації інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами. Подано порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання фінансової підтримки забезпечення процесу навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Варто підкреслити виняткову значущість юридичних та організаційних засад роботи асистента вчителя в загальноосвітній середній школі. До них належить планування діяльності асистента вчителя, основні напрямки діяльності та реалізації Індивідуальної програми розвитку дитини. Також подано аналіз українського законодавства щодо забезпечення рівного доступу дітям з психофізичними порушеннями до якісної освіти та досвід впровадження інклюзивного навчання у Чехії.

Отже, навчальна програма має достатнє змістовне наповнення, охоплює необхідний обсяг професійної інформації, який повинен опанувати студент включаючи широкий спектр психологічних знань від класичних засад до новітніх прикладних напрямів сучасної психології.